

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobce: **JUDr. M. D.**, zastoupen JUDr. Tomášem Capouškem, Ph.D., MBA, advokátem se sídlem v Praze 2, Apolinářská 445/6, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Praze**, se sídlem v Praze 8, Pod sídlištěm 1800/9, **za účasti:** 1) M. Č., 2) Ing. M. H., 3) R. M., 4) Ing. H. F., 5) Ing. R. K., 6) Ing. Č. H., 7) D. S., 8) J. T., všichni zastoupeni JUDr. Pavlou Schincke, advokátkou se sídlem v Praze 5, nám. Kinských 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. ZKI-0-70/557/2008-Ji ze dne 8. 7. 2008,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá .
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoby zúčastněné na řízení n e m a j í právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Žalobou podanou dne 10. 9. 2008 se žalobce domáhal zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zrušeno usnesení Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště Praha-západ (dále jen „správní orgán prvního stupně“) sp. zn. OR-116/2007-210-52 ze dne 19. 3. 2008, jímž správní orgán prvního stupně přerušil na návrh žalobce řízení o opravě chyby vedené podle § 8 zákona č. 344/1992 Sb., katastrálního zákona, ve znění tehdy účinném, a kterým bylo toto řízení zastaveno. Proti tomuto rozhodnutí podalo odvolání Občanské sdružení hvozdy. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že v parcelním protokolu s posledním dodatkem

pro roky 1954-1955 byl pozemek evidován jako les, jako cesta byl označen v operátu jednotné evidence půdy - soupisu parcel pro zjednodušenou jednotnou evidenci půdy, uzavřeném dne 12. 3. 1957 s poznámkou, že jde o cestu. Ze spisu bylo podle žalovaného zřejmé, že žádný omyl při vedení katastru zjištěn nebyl a obnova katastru nebyla provedena. Úkony provedené podle předpisů platných v rozhodném období, v němž evidence vznikla, byly provedeny podle listin, aniž se zápis od jejich obsahu lišil, takže se nemůže jednat o chybu ve smyslu § 8 katastrálního zákona. Žalovaný dospěl k závěru, že podmínky pro zastavení řízení nebyly splněny, přičemž zároveň naznal, že je neúčelné konat řízení v situaci, kdy žadateli nelze vyhovět, a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně proto zrušil a řízení zastavil.

Žalobce v podané žalobě uvedl, že se jako vlastník pozemku parc.č. 376/22 v k. ú. Masečín, obec Štěchovice, domáhal návrhem opravy údajů u tohoto pozemku, jenž byl v Pozemkovém katastru až do roku 1933 veden jako les, avšak v tomto roce došlo k zápisu geometrického plánu z 22. 6. 1933, který v rozporu s tehdy platnými právními předpisy i judikaturou změnil část pozemku na druh cesta, ačkoli pozemek nadále zůstal lesním pozemkem. Zápis pozemku jako cesta měl význam pouze pro účel výběru daní, na povaze pozemku jako lesního se nic nezměnilo. Oprava chyby v katastru nemovitostí by proto byla pouze uvedením stavu zapsaného v operátu nemovitostí do souladu se stavem skutečným. Pozemek je stále pozemkem určeným k plnění funkcí lesa, nezpevněnou lesní cestou. K prokázání tohoto tvrzení žalobce předložil vyjádření Lesů České republiky, s.p. a osvědčení Krajského úřadu Středočeského kraje. Žalobce rovněž podotkl, že při vyhovění jeho návrhu se pro osoby návrhu odporující nic nezmění, neboť volný přístup na tento pozemek jim bude zajištěn institutem obecného užívání lesa. Dále se žalobce neztotožnil a argumentací žalovaného, podle níž byl předmětný pozemek jako cesta označen v operátu jednotné evidence půdy v roce 1957, neboť při tvorbě této evidence bylo – stejně jako v případech veškerých dalších zápisů po roce 1933 – vycházeno ze zápisu v knihovní vložce č. 190 pro k. ú. Masečín, provedeném protiprávně na základě uvedeného geometrického plánu. V historii se tedy vyskytl zřejmý omyl spočívající v nesprávné, protiprávně provedené evidenci předmětného pozemku, a rozhodnutí žalovaného je tudíž nezákonné. Vzhledem k uvedenému žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě odmítl žalobní námitky a setrval na stanovisku, že žádný omyl při vedení a obnově katastru ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona zjištěn nebyl a nejedná se ani o situaci podle § 8 odst. 1 písm. b) téhož zákona. Žalovaný proto navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Žalobce v replice ze dne 7. 1. 2009 namítl, že se žalovaný vůbec nevypořádal s řadou žalobcem předložených důkazů - písemností, z nichž mělo vyplývat, že předmětný pozemek je ze zákona pozemkem určeným k plnění funkcí lesa a nesplňuje znaky pozemní komunikace: stanoviskem Městského úřadu Černošice, odboru životního prostředí ze dne 22. 4. 2008, osvědčením Krajského úřadu Středočeského kraje, odboru dopravy ze dne 25. 4. 2008 a stanoviskem Policie ČR, Okresního ředitelství Praha-venkov ze dne 28. 5. 2007. Povinností správního orgánu přitom je provést důkazy účastníkem navržené a ověřit tvrzení jím predestinovaná. Tím, že žalovaný návrhům na provedení důkazů nevyhověl, a ani neodůvodnil, proč navržené důkazy neprovedl, zatížil své rozhodnutí vadami porušujícími

zásady spravedlivého procesu. Žalobce dále polemizoval s některými tvrzeními žalovaného obsaženými ve vyjádření k žalobě, tyto argumenty však nijak nesměřovaly proti napadenému rozhodnutí ani řízení jemu předcházejícímu.

Osoby zúčastněné na řízení ve svém společném vyjádření uvedly, že komunikace na předmětném pozemku jim zajišťuje jediný možný přístup k jejich nemovitostem v tomto území.

Městský soud v Praze rozsudkem č. j. 8Ca 330/2008 - 63 ze dne 29. 8. 2012 žalobu zamítl s odůvodněním, že za chybu ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona je možno považovat jen existující rozpor mezi zápisem v katastru nemovitostí a mezi podkladovou listinou, jež je součástí operátu, takový rozpor však v projednávané věci neexistuje. Použití citovaného ustanovení přichází v úvahu pouze u zápisů provedených po zřízení katastru nemovitostí, tedy v době po 1. 1. 1993. Městský soud dospěl k závěru, že údaj zapsaný v současné době v katastru nemovitostí byl převzat z evidence nemovitostí, vedené podle dřívějších právních předpisů, a nadto se opírá o podkladové listiny, tudíž žalobní námitky nejsou důvodné.

Žalobce podal proti tomuto rozsudku kasační stížnost, již Nejvyšší správní soud vyhověl a rozsudkem č. j. 1 As 171/2012 - 84 ze dne 30. 5. 2013 rozsudek Městského soudu v Praze zrušil. Důvodem pro zrušení byla v první řadě skutečnost, že se Městský soud vůbec nezabýval listinami přiloženými žalobcem k žalobě. Nejvyšší správní soud dále shledal závěr Městského soudu, že lze postupem podle § 8 katastrálního zákona opravit toliko chyby vzniklé v době po 1. 1. 1993 jednak neodůvodněným, jednak odporujícím judikatuře Nejvyššího správního soudu. Nad rámec kasačních námitek Nejvyšší správní soud shledal rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů, a to v části označující za nespornou dobu vzniku předmětného zápisu.

Městský soud v Praze (dále jen „soud“), vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, posoudil věc následovně.

Podle § 8 odst. 1 katastrálního zákona na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím předpisem.

Z obsahu podané žaloby, jakož i z napadeného rozhodnutí a vyjádření žalovaného, je jednoznačně zřejmé, že žalobce nenamítal nepřesnosti podle písm. b), nýbrž vede se spor o to, zda došlo ke zřejmému omylu při vedení či obnově katastru podle písm. a) citovaného ustanovení.

Pojmem „zřejmého omylu“ se v této souvislosti již několikrát zabýval Nejvyšší správní soud a v rozsudku č. j. 1 As 40/2007 - 103 ze dne 17. 1. 2008 (všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na internetové adrese www.nssoud.cz) dospěl k závěru, že „tento neurčitý právní pojem je třeba vykládat vždy v souvislosti s konkrétním případem. Obecně sem lze zařadit jak omyl týkající se skutkových okolností (error facti – zejména případy chyb v psaní a počítání, jako zápis jiných údajů, zápis údajů neobsažených v

podkladové listině či např. i opomenutí zapsat údaj v podkladové listině obsažený), tak omyl právní (error iuris – např. zápis právního vztahu, který právní řád nezná, či zápis skutečnosti na základě listiny, která nesplňuje požadavky stanovené katastrálním zákonem). Tento omyl bude přitom pravidelně způsoben činností pracovníka katastrálního úřadu. Omyl je totiž charakteristický vždy tím, že je v něm obsažen lidský činitel. Jako omyl proto nelze posuzovat objektivní skutečnosti způsobující nesoulad katastru se skutečným stavem (zde nelze rozpor se skutečným stavem napravit opravou zřejmého omylu, nýbrž cestou revize či obnovy katastrálního operátu).“

Před posouzením samotným je třeba připomenout některé historické skutečnosti ohledně vzniku evidence nemovitostí, jež jsou pro ně významné. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 1 As 40/2007, obecný knihovní zákon č. 95 ř. z. z roku 1871 vycházel z tzv. zásady vkládání (intabulace), podle níž vlastnictví a další věcná práva k nemovitostem vznikla a zanikla teprve zápisem do pozemkových knih. Občanský zákoník č. 141/1950 Sb. tuto konstitutivnost zápisů právních vztahů k nemovitostem v pozemkových knihách zrušil a věcné vztahy k nemovitostem vznikaly nadále pouhou smlouvou, která nemusela být nikde zapsána. Od 1. 1. 1951 tedy pozemkové knihy přestaly věrně odrážet skutečné vlastnické vztahy, neboť jejich vznik, změny a zánik nebyl do pozemkových knih povinně zaznamenáván. K nápravě tohoto stavu došlo zákonem č. 22/1964 Sb., o evidenci nemovitostí, a jeho prováděcí vyhláškou č. 23/1964 Sb., které odstartovaly komplexní zakládání evidence nemovitostí, tedy zavedení nové databáze vlastnických a jiných právních vztahů k nemovitostem, jež nemohla jednoduše převzít zápisy z pozemkových knih, neboť ty nemusely z uvedených důvodů odpovídat skutečnosti. Vyhláška č. 22/1964 Sb. proto v § 4 odst. 2 stanovila, že pro zápis právních vztahů o nemovitostech bude podpůrně použito zápisů v dosavadních pozemkových knihách, železničních knihách, v jednotné evidenci půdy a v bývalém pozemkovém katastru. Nejvyšší správní soud dále uvedl, že při vzniku katastru nemovitostí pak žádná další skutková šetření prováděna nebyla a došlo k přímému převzetí údajů z evidence nemovitostí do katastru nemovitostí (podle § 29 odst. 1 katastrálního zákona).

Nejvyšší správní soud proto dovodil, že postupem podle § 8 lze opravovat nejen chyby při vedení a obnově katastru nemovitostí vzniklé za účinnosti katastrálního zákona, nýbrž rovněž chyby vzniklé při vytváření či vedení evidence nemovitostí, neboť její operát se podle tohoto zákona bez dalšího stal katastrálním operátem. Zároveň však Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 1 As 171/2012 výslovně konstatoval, že „není tak možné dle § 8 odst. 1 katastrálního zákona opravovat chyby, které vznikly v historických evidencích, jež netvoří katastrální operát“.

Za katastrální operát se podle § 29 odst. 1 katastrálního zákona považuje rovněž operát evidence nemovitostí, tedy údaje obsažené v evidenci nemovitostí vznikající od poloviny 60. let podle zákona č. 22/1964 Sb. Naproti tomu však katastrální operát není tvořen údaji obsaženými v pozemkových knihách, v jednotné evidenci půdy atd., jichž bylo při vzniku evidence půdy použito toliko podpůrně. Postupem podle § 8 katastrálního zákona lze tedy opravovat mimo jiné chyby vzniklé při vytváření či vedení evidence nemovitostí – na příklad omylem způsobený rozpor mezi touto evidencí a materiály, na jejichž podkladě vznikala –, nelze jím však opravovat chyby vzniklé v těchto podkladových materiálech.

Účastníci řízení se neshodují v tom, kdy došlo ke změně druhu předmětného pozemku na cestu. Žalobce tvrdí, že k tomuto zápisu do Pozemkového katastru došlo protiprávně pouze na základě geometrického plánu ze dne 22. 6. 1933, naproti tomu žalovaný uvádí, že jako cesta byl předmětný pozemek označen až v operátu jednotné evidence půdy – soupisu parcel pro zjednodušenou jednotnou evidenci půdy, uzavřeném dne 12. 3. 1957. Žádný z účastníků tedy netvrdí, že by při vytváření evidence nemovitostí podle zákona č. 22/1964 Sb. došlo k omylu či jinému pochybení orgánů geodézie; oba účastníci se naopak shodují v tom, že k oné změně došlo v dřívějších historických evidencích, na jejichž podkladě byla později založena evidence nemovitostí. Pro posuzovanou věc je však důležitá právě skutečnost, že označení druhu pozemku má původ v historických evidencích, a při vytváření evidence půdy bylo toto označení na podkladě dřívějších záznamů toliko beze změny převzato.

Jak soud již uvedl, postupem podle § 8 katastrálního zákona nelze opravovat chyby v historických evidencích, jež netvoří katastrální operát, a tedy ani případná pochybení při zápisu do Pozemkového katastru v roce 1933. Otázkou, zda byl tento zápis proveden v rozporu s tehdy platnými právními předpisy, jak tvrdí žalobce, se soud nezabýval, neboť je pro jeho rozhodnutí vzhledem k uvedenému bez významu. Z tohoto důvodu se soud nezabýval ani žalobcem předloženým důkazem - opisem knihovní vložky č. 190 pro katastrální obec Masečín.

Na tomto místě je třeba zdůraznit, že údaje zaznamenané v katastrálním operátu nemusejí nutně odpovídat stavu pozemku v terénu; pokud je tedy předmětný pozemek označen jako ostatní komunikace, bez dalšího to neznamená, že se na něm taková komunikace ve skutečnosti nachází. Takový rozpor však lze odstranit postupem podle § 8 odst. 1 katastrálního zákona jen tehdy, jestliže je důsledkem zřejmého omylu při vedení a obnově katastru, nebo důsledkem nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím předpisem. O tento případ se však v posuzované věci nejedná. Jestliže se žalobce domníval, že předmětný zápis neodpovídá skutečnosti, mohl – a nadále může – využít jiného postupu upraveného právními předpisy, jak jej o tom nejen v napadeném rozhodnutí poučil rovněž žalovaný. Pro úplnost soud dodává, že důkazy, jimiž chtěl žalobce prokázat skutečný stav pozemku, zejména osvědčením Krajského úřadu Středočeského kraje ze dne 25. 4. 2008, ale i dalšími listinami uvedenými v replice, se soud nezabýval, neboť neprokazují žádné skutečnosti významné pro přezkum nyní napadeného rozhodnutí žalovaného.

V replice ze dne 7. 1. 2009 žalobce namítl, že se žalovaný vůbec nevypořádal s některými žalobcem předloženými listinami, dokládajícími, že předmětný pozemek je ze zákona pozemkem určeným k plnění funkcí lesa a nesplňuje znaky pozemní komunikace, čímž porušil zásady spravedlivého procesu. Tuto námitku však žalobce uplatnil čtyři měsíce po podání žaloby, a tedy opožděně, neboť podle § 71 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, může žalobce rozšířit žalobu o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby. Jelikož lhůta pro podání žaloby činí podle § 72 odst. 1 téhož zákona dva měsíce, soud se touto žalobní námitkou nemohl zabývat. Nad rámec nutného odůvodnění soud nicméně podotýká, že z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že

žalovaný k předmětným listinám nepřihlédl ze stejného důvodu jako nyní soud, tedy proto, že prokazovaly skutečnosti z hlediska řízení o opravě chyb podle § 8 katastrálního zákona bezvýznamné.

Soud proto dospěl k závěru, že žalobní námitky nejsou důvodné, a žalobu podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.

O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. *a contrario*. Žalobce ve věci úspěch neměl, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady nevznikly.

Osobám zúčastněným na řízení žádné náklady v souvislosti s plněním soudem uložené povinnosti nevznikly, soud proto podle § 60 odst. 5 soudního řádu rozhodl, že nemají právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem v Brně, Moravské náměstí 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 soudního řádu správního a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 27. června 2014

JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu

za správnost vyhotovení.

Simona štěpinová